Küreselleşme, Çevre Sorunları ve Değerlerimiz

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- Küreselleşmeyle artan üretim, tüketim ve ulaşım doğal kaynakların yoğun kullanılmasına yol açmıştır. Karbon salınımı, doğal yaşam alanlarının tahribi ve çevre kirliliği yerel olmaktan çıkıp **iklim krizi, küresel ısınma, biyolojik çeşitlilik kaybı, ormansızlaşma, erozyon, atıklar ve su kirliliği** gibi **küresel çevre sorunlarına** dönüşmüştür.
- Küresel çevre sorunlarının çözümü uluslararası dayanışma gerektirir; ancak harekete geçiş noktası bireyin kendi yaşam alanıdır (**yerelden evrensele** ilkesi). Bilinçli üretim, ihtiyaç kadar tüketim ve israfı önlemek temel çözümlerdir.
- "Yeşil Vatan" anlayışıyla okullarda fidan dikimi, çevre ve sürdürülebilirlik etkinlikleri yapılmaktadır.
- Kültürel etkileşimle birlikte konuşma dilinde yabancı sözcüklerin artması, aşırı ve gereksiz tüketim, **popüler kültürün** yerel kültürleri gölgede bırakması gibi sorunlar görülür.
- **Özgürlük** sorumlulukla anlam kazanır: Birey; dilini, kültürünü, **millî ve manevi değerlerini** koruma sorumluluğu taşır. Medya içeriklerini eleştirel düşünerek seçmek, bilinçli tüketmek ve kültürel mirası (ör. Kültür Yolu festivalleri) yaşatmak bu sorumluluğun parçasıdır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdakilerden hangisi **küresel** bir çevre sorunu **değildir**?

A) İklim krizi
B) Bir apartmanın asansörünün bozulması
C) Biyolojik çeşitlilik kaybı
D) Ormansızlaşma

2 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.
(…) Küreselleşme ile artan üretim ve tüketim doğal kaynakların daha yoğun kullanılmasına yol açmıştır.
(…) Küresel çevre sorunları yalnızca sanayi ülkelerini etkiler.
(…) İsrafı önlemek çevre sorunlarını azaltmanın yollarından biridir.
(…) Ana dile çok sayıda yabancı sözcük girmesi dilin korunmasına katkı sağlar.

3 "Yerelden evrensele" ilkesini kendi cümlelerinizle açıklayınız.

4 Aşağıdaki davranışlardan hangisi **bilinçli tüketim** örneğidir?

A) İndirim var diye ihtiyaç olmayan ürünler almak
B) Her mevsim yeni telefon almak
C) Alışverişe liste ile gidip ihtiyaç kadar ürün almak
D) Yiyecekleri son kullanma tarihi geçene kadar bekletmek

5 Okulunuzda çevre sorunlarını azaltmak için yapılabilecek **iki** uygulama yazınız.

6 Aşağıdaki kavramları açıklamalarıyla eşleştiriniz.
1) Popüler kültür 2) Kültürel etkileşim 3) Millî kültür
a) Farklı toplumların kültürlerinin birbirini etkilemesi
b) Bir milletin geçmişten getirip yaşattığı dil, gelenek ve değerler bütünü
c) Kitle iletişim araçlarıyla hızla yayılan ve kısa sürede değişen moda, müzik, eğlence gibi ögeler

7 Küreselleşmenin millî ve manevi değerlerimiz üzerindeki olumsuz etkilerine günlük hayattan **iki** örnek veriniz.

8 "Özgürlük sorumlulukla anlam kazanır." ifadesine uygun davranış aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dilediği müziği dinlerken kendi kültürüne ait müzikleri de tanımak ve yaşatmak
B) İstediği her içeriği sorgulamadan paylaşmak
C) Kamuya ait parkta istediği yere çöp atmak
D) Yabancı sözcükleri Türkçesi varken tercih etmek

9 Boşlukları doldurunuz.
a) Atmosfere fazla miktarda sera gazı salınması sonucunda dünyanın ortalama sıcaklığının artmasına ..... denir.
b) Ağaçların kesilmesi ya da yanması sonucunda orman alanlarının azalmasına ..... denir.

10 Kültürel mirası yaşatmak için yapılan festivallerin (ör. Kültür Yolu festivalleri) gençlere katkısını yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Bir okulun bir haftada ürettiği atıklar temsilî olarak tabloda verilmiştir.

Kâğıt	Plastik	Yemek artığı	Cam
36 kg	24 kg	30 kg	10 kg

Toplam atık kaç kilogramdır? Hangi atık türünü azaltmak için hangi önlem alınabilir? Bir örnek yazınız.

12 Önceki sorudaki tabloya göre yemek artıkları toplam atığın yüzde kaçıdır? Yemek israfını azaltmak için okul kantininde ya da yemekhanede ne yapılabilir?

13 Aşağıdaki akışta küreselleşme ile çevre sorunları arasındaki ilişki gösterilmiştir. Boş kutuya uygun ifadeyi yazınız.

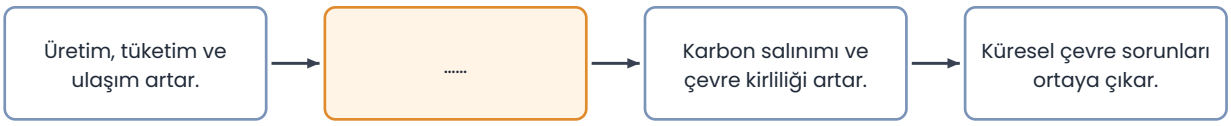

14 Aşağıdakilerden hangisi küresel çevre sorunlarının çözümü için **uluslararası** düzeyde yapılabilecek bir çalışmadır?

A) Evde ampulleri tasarruflu olanlarla değiştirmek
B) Dişlerini fırçalarken musluğu kapatmak
C) Okulda atık kâğıt toplamak
D) Ülkelerin sera gazı salınımını azaltmak için ortak hedefler belirlemesi

15 Aşağıdaki kavram haritasında boş bırakılan küresel çevre sorunlarını yazınız.

16 "Bir öğrenci, sosyal medyada gördüğü her yeni ürünü hemen almak istemekte ve eski eşyalarını kullanılabilir durumda olsa bile atmaktadır."
Bu davranışı hem **çevre** hem **değerler** açısından değerlendiriniz.

17 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Türkçesi bulunan yabancı bir sözcük **gereksiz** yere kullanılmıştır?

A) Toplantıyı yarın sabaha erteledik.
B) Etkinlik çok güzel geçti, herkes happy oldu.
C) Bu akşam için bir rezervasyon yaptırdık.
D) Kütüphaneden iki kitap ödünç aldım.

18 Medya içeriklerini seçerken **eleştirel düşünmek** neden önemlidir? Bir örnekle açıklayınız.

19 Aşağıdakilerden hangisi millî ve manevi değerlerin **yenilikçi yollarla** yaşatılmasına örnektir?

A) Yöresel türkülerin unutulması
B) Tarihî bir yapının bakımsız bırakılması
C) Geleneksel el sanatlarının dijital sergilerle tanıtılması
D) Bayram geleneklerinin terk edilmesi

20 Bir iklim krizi haberinde "Hiçbir ülke bu sorunu tek başına çözemez." denilmektedir. Bu yargıyı açıklayınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki tabloda temsilî olarak bir ailenin bir aylık tüketim alışkanlıkları verilmiştir.

Davranış	Önceki ay	Bu ay
Satın alınan plastik şişe su	60	12
Çöpe atılan ekmek (adet)	15	3
Kullanılan bez alışveriş çantası	0	8

Tabloya göre ailenin tüketim alışkanlığında nasıl bir değişim olmuştur? Bu değişimin çevreye **iki** katkısını yazınız.

22 Önceki sorudaki tabloya göre ailenin plastik şişe su tüketimi yüzde kaç azalmıştır?

A) %12 B) %48 C) %60 D) %80

23 "Küresel çevre sorunlarının çözümü uluslararası dayanışmayı zorunlu kılar; ancak harekete geçiş noktası bireyin kendi yaşam alanıdır."
Bu görüşü **birey**, **okul** ve **ülke** düzeyinde birer örnekle destekleyiniz.

24 "Küreselleşme ile yerel kültürlerin tamamen yok olacağı" görüşüne katılıyor musunuz? Gerekçenizi bir örnekle açıklayınız.

25 Aşağıdaki durumlardan hangisi küreselleşmenin **hem çevreye hem kültüre** olumsuz etkisini aynı anda gösterir?

A) Geleneksel bez torbaların yerini tek kullanımlık plastik poşetlerin alması
B) Bir müzenin çevrim içi sergi açması
C) Bir ülkenin başka ülkeye sağlık yardımı göndermesi
D) Hızlı trenle şehirler arası yolculuğun kısalması

26 Bir ülkede yapılan temsilî bir araştırmada gençlerin günlük konuşmalarında kullandıkları yabancı sözcük sayısının son on yılda iki katına çıktığı belirlenmiştir.
Bu durumun dil ve kültür üzerindeki olası etkisini açıklayınız ve bu soruna yönelik **iki** öneri yazınız.

27 Aşağıdaki ifadelerden hangisi "Yeşil Vatan'ı korumak, vatanı korumaktır." anlayışıyla **en uyumlu** davranıştır?

A) Piknikte ateşi tamamen söndürmeden alanı terk etmek
B) Doğada bırakılan çöpleri görmezden gelmek
C) Ağaçların dallarını kırmak
D) Orman yangınlarına karşı uyarıları dikkate almak ve fidan dikim etkinliklerine katılmak

28 "İnsan ihtiyaçları sınırsız, kaynaklar sınırlıdır." Bu ifadeyi küreselleşmenin tüketim alışkanlıklarına etkisiyle ilişkilendirerek açıklayınız.

29 "Bir kasabada her yıl düzenlenen geleneksel bağ bozumu şenliği, son yıllarda yerini yalnızca popüler şarkıcıların sahne aldığı konserlere bırakmıştır. Şenliğe gelen gençlerin çoğu, bağ bozumunun anlamını ve eski türküleri bilmemektedir."
Metne göre aşağıdakilerden hangisine **ulaşılabilir**?

A) Konserlere kasabanın dışından kimse gelmemektedir.
B) Kasabada artık bağcılık yapılmamaktadır.
C) Popüler kültür, yerel bir geleneğin içeriğini değiştirmiştir.
D) Gençler türküleri öğrenmek istememektedir.

30 Okulunuzda "Kültürümü Tanıyorum, Dünyayı Anlıyorum" adlı bir etkinlik düzenlenecektir. Bu etkinlikte hem **başka kültürleri tanımaya** hem de **millî kültürü korumaya** yönelik birer uygulama öneriniz.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**